

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datum naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18—, za ino-
stestvo D 20—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—,
instituti po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

izjema liceja

Ljublj

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pridišče, dno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, torek 4. marca 1924.

Številka: 53.

Upor „titanov“.

Maribor, 3. marca.

V državi se pripravljajo dolgo napo-
vedane izpremembe. Pašičev režim se
magiblje h koncu. Danes je že malo ver-
jetno, da bi se mogla držati vlada, ki si
s svojo silepoto sama koplje tla in ki ima
vrtu tega močne nasprotnike. Edin iz-
hod so volitve, in radikalna stranka se
tudi ne bo obotavljala, rešiti skozi zad-
nja vrata to, kar se da rešiti. Toda mo-
goče je, da jo dogodki prehite in si Pašič-
eva vlada ne bo sama postiljala, ko bo
država stopila v volilni boj. Po zadnjih
vesteh bi se dalo sklepati, da bo opozi-
cijski blok vrgel zadnjo karto; vo-
lilna vlada bo tedaj hkratu vlada spora-
zuma. Vse to se seveda še kombinacije
z nešteti x, vendar pa nihče ne more
miti za trenutek dvomiti, da po sedanjih
poti država ne more dalje. Radikalci so
razočarani celo tiste, kateri so jim sami
pripravljali pot. Največji nasprotniki
radikalnega režima so politiki, ki so
stali za Markovim protokolom in ki so
pozdravili radikalno vlado kot vlado
„sporazuma“. Sedaj vidijo, kakšne sado-
ve je rodil režim enega plemena, ki so
si ga želeli. Nazorno in jasno se je po-
kazalo, da nobena stranka ni sama kos
politični situaciji v naši državi, ampak
je treba prilegniti k odgovornosti kar
največ nositeljev političnega življenja.
Načelo homogene vlade je za dolgo časa
onemogočeno. Radič se lahko peča z vo-
lilnimi špekulacijami, kakor so jih te
dni zabeležili listi, tako kakor se Pašič
lahko peča z diktatorskimi načrti. Toda
narod bo izigral vse politične špekulan-
te, če bo le imel ob volitvah prosto besed-
do.

Medtem ko dozoreva izprememba re-
žima, se je zgodilo v Sloveniji nekaj
svojevrsnega. Za prihodnje volitve se
formira nova slovenska stranka, ki bo
izkušala nadomestiti politično odsotnost
republikanskega brodatomca dr. Nova-
čana. Napačno in v vsej tišini se je iz-
vršil upor političnih titanov, ki nas spo-
minja na mitoske legende o uporih ti-
tanov ali — v krščanstvu — angeljev.
Uprli so se slovenski avtonomisti. Delj
časa jih je negovala in redila klerikalna
stranka, smatrajoč jih za zadnjo rezerva-
to, ki naj priskoči na pomoč, kadar bo
v boju za slovensko avtonomijo najbolj
treba take intelektualne elite, kot jo
tvorijo po svojem najboljšem mnenju
gg. Prepelah in tovariši. Dolgo časa so
avtonomisti solili pamet slovenskemu
ljudstvu, to se pravi, čitateljem „Auto-
nomista“. Dolgo časa so čakali, da kleri-
kalna stranka izbojuje boj za avtonomijo
Slovenije. Čakali so in se niso mečkali.
Naveličani vsega in prekipeljavajoči od
bojnih, virulentnih sil samoslovenstva,
človečanstva in republikanstva, so se
naposled uprli in so sklenili stopiti v
službo močnejšega gospodarja: Stipe Ra-
diča. Upor avtonomističnih titanov in so-
dičev slovensko pamet so prvi zabeležili
naši klerikalni listi, ki so seveda nepri-
jajno zarenčali nad njimi. Te dni se je
„Slovenec“ tudi načelno spopadel z njimi
in človečanski veleum Prepelah bo že
skrbel, da bo posej še več takih bitk, v
katerih se bodo iskriki patentirani „uma-
zneči“ naše male Slovenije.

Upor avtonomističnih titanov proti
gospodarici slovenske samoodločbe, svo-
bode in državnosti SLS je prva farca tle
pred novimi političnimi dogodki. Le da
bo nov položaj izključeval komedijante,
zakaj komedijanstva je bilo dovolj v
zadnjih letih. Da bo slovensko ljudstvo
sprejelo „človečansko - republikansko

Sklepi poslanskega kluba Radičevcev.

Zmaga struje, ki je proti abstinenci. — Polovica poslancev
pojde v Beograd že k proračunski razpravi. — Protest pro-
ti rimskemu sporazumu. — Senzacionalna objava dveh
tajnih klavzul v rimskem sporazumu.

ZAGREB, 3. marca. Včeraj se je vrši-
la tu zelo burna seja poslanskega kluba
Radičevcev stranke. Bila je ena najbolj na-
petih in razburljivih sej poslanskega kluba
stranke. Po dolgi debati, v kateri so si
ostro stali nasproti zagovorniki nadaljne
abstinenčne politike in oni, ki vidijo v
abstinenci samo podrejeno vprašanje
taktike, je bil dosežen sporazum. Vsi po-
slanci stranke so izročili svoje poverilni-
ce o izvolitvi predsedstvu stranke, ki naj
po okolišnih odredi, kateri poslanci gre-
do v Beograd. Računajo, da jih pojde po-
lovica ali vsaj dve petini. Tako bi se naj
varoval princip dosežanje strankine tak-
tike. Splošno je prevladovalo mnenje, da
je edino zdaj, povodom proračunske raz-
prave, podana možnost za strmoglavlje-
nje vlade, ker bo vlada po končani bud-
žetni debati skupščino enostavno odgo-
dila. V komunikatu, ki je bil izdan, se
pravi, da je predsedstvu stranke dano
pooblastilo, da nekvarno principom in
taktiki stranke stori vse, kar je potrebno,
da se vrže sedanja koruptivna vlada in
da se ustvari nadaljnji predpogoji za
samoodločbo hrvaškega naroda. Dalje

pravi komunikat, da bo stranka izrekla
slovesni protest proti jugoslovensko-ita-
lijanskemu paktu in proti spremembi ra-
palske pogodbe. Komunikat povdarja pra-
vico Hrvatske do Reke in obsoja zlasti
dve tajni klavzuli v jugoslovensko-itali-
janski pogodbi, ki naravnost ogrožata mir
na Balkanu in v Evropi. To ste točki: 1.
da se Italija zavezuje za slučaj notranjih
nemirov v Jugoslaviji poslati čete, če bi
bila od kraljevine SHS v to pozvana. V
vsakem slučaju pa ostane Italija napram
beograjski vladi dobrohotno nevtralna.
2. Jugoslavija dobi privoljenje Italije, da
v ugodnem trenutku zasede Solun in za-
ledje, za kar bi dala Jugoslavija Italiji
teritorialne koncesije v Dalmaciji. Kom-
munikat povdarja, da je prva klavzula na-
perjena proti makedonstvuščim, druga
pa ogroža vitalne interese Hrvatske in
hrvaškega naroda. Stranka upa, da bo
Zveza narodov razveljavila to pogodbo
in tajne klavzule. Objava tajnih klavzul
je vzbudila v Zagrebu ogromno senzaci-
jo. Vse dvomi o resničnosti in pričakuje
od vlade odločni dementi.

Skupščina zopet brez kvoruma.

Spomenica »črne roke«.

BEOGRAD, 3. marca. V današnji
seji narodne skupščine se je po izvršenih
formalnostih vršila nujnostna debata o
interpelaciji posl. Grigorijana in tovari-
šev, glede trgovskih pogajanj z Italijo.
Pri glasovanju ni bilo navzočih zadost-
no število poslancev, zato se je odkazala
interpelacija na službeno pot. Med vloga-
mi je spomenica organizacije »Edinstvo
ali smrt«. Nato je prešla zbornica k spe-
cijalni razpravi proračuna centralne u-
prave. Govorili so radikal Miletič, zem-
ljoradnik Moravljević, demokrat Gior-
gijević, manjšinski poročevalec Maksi-
mović in fin. minister Stojadinović. Ob
1. uri je bila seja zaključena. Prihodnja
je jutri.

BEOGRAD, 3. febr. Organizacija
»Edinstvo ali smrt«, imenovana tudi
»Črna roka«, je predložila narodni skup-
ščini spomenico, v kateri se odločno za-

varuje proti raznim govoricam. Povdar-
ja, da je patriotsko društvo, katerega
delovanje je oblastim popolnoma znano;
člani organizacije in njih prijatelji niso
nikdar ničesar podvzeli proti življenju
in stališču bivšega prestolonaslednika in
sedanjega kralja; tudi niso nikdar bili
proti ustavi in niso nikdar trdili, da je
bil takratni prestolonaslednik početnik
sohinskega procesa, ampak so vsikdar
vedeli, da so gotovi ljudje z zlorabo usta-
ve stvar tako zasnkali, da so umetno na-
vezali usodo vladarja na svojo existen-
co. Društvo upa, da bo skupščina dosegla
tako dolgo ovirano revizijo procesa. V
imenu članov organizacije, obsojenih v
solunskem procesu, gospodov Milovanovi-
ća in Lazarevića, so podpisali spome-
nico Magjarević, Optrkić in Teodozije-
vić.

Pred veliko borbo v Beogradu.

Odmev radičevskih sklepov. — Prelom v položaju že ta teden. — Radikalni pobiti

BEOGRAD, 3. marca. Vaš poročeva-
lec je imel danes dopoldne v demokrat-
skem klubu razgovor z g. Davidovićem,
ki je izrekel svoje zadovoljstvo nad več-
ravnimi sklepi Radičevcev stranke. Davi-
dović je izjavil, da bo ta teden predvi-
deno že prinesel spremembe v notranje-
političnem položaju. Pričakuje se samo
še prihod dr. Korošca, nakar se bo po-
zvalo Radičevske poslance, da pridejo v

skupščino. Sklepi Radičevcev stranke so se
tudi med ostalimi iposlanci živahno ko-
mentirali. Med sejo skupščine so radikal-
ni poslanci ponovno prišli k demokra-
tom in jim očitali paktiranje z Radičevci.
To bo baje vzbudilo med narodom slab
utis. Demokrati so izjavljali, da hočejo
nositi odgovornost za to pred narodom.
Opazilo se je, da je zunanji minister delj
časa konferiral z Davidovićem.

—□—

IZMENJAVA NOT MED MACDONAL- DOM IN POINCAREJEM.

Oba želita sporazuma Anglije in Francije
v velikih problemih reparacij, obnove in
zasiguranja svetovnega mira.

PARIZ, 3. marca. Angleški premier
Macdonald je poslal Poincareju pismo,
v katerem pravi med drugim: V Angliji
je zelo razširjeno mnenje, da hoče Fran-
cija v nasprotju z določbami versailske
pogodbe ustvariti položaj, ki ji naj prihe-
se to, česar ni dobila pri mirovni poga-
janjih. Prebivalstvo Anglije s strahom

gleda na sklep Francije, da uniči Nemči-
jo in zavlada na kontinentu. To mnenje
je doslej mnogo škodovalo prijateljskemu
razmerju med obema državama. Iz srca
želim, da se povrne medsebojno zaupa-
nje. Francija želi varnost napram Nem-
čiji, Anglija pa želi več: varnost pred no-
vimi vojnami. To je evropski problem.
V njega reševanju je poklicana Zveza
narodov za važno vlogo. Vsi evropski
narodi so dolžni delati v smeri te politi-
ke. Predpogoj pa je, da se sporazumeja
najprej Anglija in Francija.

Francija želi dalje plačilo reparacij s
strani Nemčije za opustošenja svoje dr-
žave. Tudi angleški narod želi, da se po-
pravijo velika opustošenja Francije. To-
da opustošenja tekom vojne imajo še
veliki širši obseg: raztezajo se na ruini-
rana tržišča, na ruinirano kupno moč, na
propad trgovine, na razvrženje valut
in na strašno brezposelnost. Obnova vse-
ga sveta se ne da prijeti z rokami in bo
zahtevala dolgo dobo. Upam, da bodo
poročila komisije strokovnjakov, pomak-
nila problem bliže rešitvi. Takrat bomo
tudi lahko znova šli na reševanje vpra-
šanja medzaveznih dolgov.

PARIZ, 3. marca. V svojem odgovoru
izjavlja Poincare, da se popolnoma stri-
nja z Macdonaldom glede vprašanj, ki
jih je treba rešiti. Pripravljen je, raz-
pravljati o njih v duhu lojalnosti in pri-
jateljstva. Interesi Anglije in Francije ni-
so nezdržljivi. Zavaruje se pa proti
mnenju, da bi bila Francija v zastopanju
svojih interesov izkosrčna ali da bi mi-
slika na politično in gospodarsko uniče-
nje Nemčije. Poincare zagotavlja, da no-
ben trezen Francoz nikdar ni pomislil
ni na to, da bi si Francija vzela le ko-
šek nemške zemlje. Oboroževanje Fran-
cije ima le namen, omogočiti obrambo
proti morebitni nemški revanži. Poruhr-
je je Francija zasedla, da prisili Nemčijo
k plačilu in zlomi odpor nemških indu-
strijskih magnatov. Pritisk bo ponehal,
šim bo Nemčija izpolnjevala v mirovni
pogodbah začrtane obveze. Ko bodo
predložena poročila komisije strokovnja-
kov, ki jih morajo pregledati reparacij-
ska komisija in zavezniške države, bodo
vsa vprašanja kmalu rešena. Okrepitev
prestiza Zveze narodov, za katero se je
Francija vedno zavzemala, bo pospešila
popravo vojni škod in osiguranje sve-
tovnega mira. Timprej, ako bo vlada spo-
razum med Anglijo in Francijo. Želi, naj
bi napredek Zveze narodov omogočil
enotno omejitev oboroževanja. Dvomi,
da bi kdorkoli v Angliji mogel misliti na
vojne priprave Francije proti Angliji. Dol-
žni smo civilizaciji, da sta Francija in
Anglija edini. Ker sta si obe vladi svesti
te svoje dolžnosti, ni dvoma, da se bota
sporazumeli.

PARIZ, 3. marca. Listi pozdravljajo
izmenjavo pism med Macdonaldom in
Poincarejem, ker bo tako vpostavljeno
zaupanje med Anglijo in Francijo.

SMRT PRINCEZINJE LUJIZE KOBURŠKE.

znane po ljubavi ateri s Hrvatoma
pl. Matačićem.

WIESBADEN, 2. marca. Princezinja
Luiza Koburška, ki je zadnje dni zbolela
na vnetju pljuč, je vsled srčne slabosti
podlegla bolezni in je izdihnila v soboto
popoldne v starosti 66 let.

BORZA.

CURIH, 3. marca. (Izv.) Predborza:
Pariz 24.11, Beograd 7.25, London 24.83,
Praga 16.77, Milan 24.85, Newyork 577.50,
Dunaj 60.8150.

ZAGREB, 3. marca. Pariz 332.58—
337.50, Svica 13.80—13.90, London 342.25
—345.25, Dunaj 0.1120—0.1140, Praga 230.35
—233.35, Milan 340.30—341.30, Newyork
79—80.

—□—

SPORTNA MASKARADA NARODNI DOM

445

PUSTNI TOREK

I. SLOVENSKI SPORTNI KLUB MARIBOR

3-3

Češkoslovaško - jugoslovanska Liga.

Kako bo Maribor proslavil Smetanov jubilej.

Včeraj se je vršila skupna seja Češkoslov.-jugoslov. Lige in Češkega kluba z zastopniki gledališča in Glasbene Matice. Udeležili so se je razen odbornikov obeh društev gg. dr. Brenčič, intendant Narodnega gledališča, Viktor Parma, skladatelj in kapelnik Narodnega gledališča, Fr. Topič, ravnatelj Glasbene Matice, F. Herzog, kapelnik vojaške godbe in glasbena strokovnjaka gg. prof. Beran in prof. Družović. Na dnevnem redu seje, ki jo je vodil predsednik Osl. Lige, je bilo vprašanje Smetanove proslave. Po daljši diskusiji je bil soglasno sprejet sledeči program:

Tekom marca vprizori Narodno gledališče Smetanovo opero »Prodana nevesta«. Prva predstava, ki bo okoli 15. tm., bo slavnostna predstava, h kateri bodo vabljeni zastopniki oblasti in korporacij. Predstava bo odprta s kratkim nagovorom, ki bo uvod v Smetanovske slavnosti.

V aprilu priredi vojaška godba slavnostno matinejo. Pod vodstvom g. kapelnika Herzoga bo izvajala mogočni Smetanov simfonični ciklus »Má vlast«.

V maju pa priredi matinejo Glasbena Matica. Na programu bodo razen instrumentalnih točk Smetanove vokalne skladbe. Sodelovali bodo zbori Glasbene Matice in eni gledališki solisti. Režijo vodi g. Topič.

Na začetku obeh matinej bo govornik na kratko pojasnil najkarakterističnejše strani programa. V načrtu je bilo sklenjeno, da bo vstopnina k matinejam kolikor mogoče nizka, da se omogoči obisk najširšim slojem.

Ker je velike važnosti, da zlasti mladina spozna reprezentanta češke glasbe, bo na predlog g. Parme imela srednješolska mladina prost vstop h generalnim vajam obeh matinej; event. tudi vojaštvo. Gledališče bo nudilo dijaštvo izvestne ugodnosti, da se lažje udeležuje Smetanovih predstav.

Izročena je bila želja, naj bi Ljudska univerza priredila popularno predavanje o Smetani kot človeku in glasbeniku.

Interno Smetanovo proslavo s predavanjem in glasbenimi programom priredi svojim članom »Česky klub«.

Tako se bo Maribor častno in lepo poklonil manom velikega češkega skladatelja in hkratu pokazal svoje resnično zanimanje za program češkoslov.-jugoslov. narodne, kulturne, politične in gospodarske vzajemnosti.

Sedaj je dolžnost občinstva, da z obilnimi obiski podpre dobro voljo in poštenostnost onih korporacij, ki so prevzele skrb in stroške za Smetanovo proslavo v Mariboru.

—□—

Zopet predavanje Češkoslov.-jugoslov. Lige. V četrtek dne 6. tm. priredi Češkoslov.-jugoslov. Liga zopet predavanje s ekskluzivnimi slikami. Na sporedu so nove slike iz Češkoslovaške, zlasti iz Prage. Posebno zanimive bodo slike iz češke železarske, tkalske, pivovarske in druge velike češke industrije. Predaval bo Lige predsednik g. dr. Lj. Pivko. Ker je zadnje predavanje zadovoljilo slahernega, ki ga je obiskal, pričakujemo tudi tokrat polno dvorano. Vstop je popolnoma prost. Predavanje se vrši v mali dvorani Narodnega doma. Začetek ob 20. (8). uri.

Mariborska številka »Češkoslov. iho. slov. Lige«, glasila centralnega odbora, ki izhaja v Pragi, izide sredi marca in prinese prispevke gg. prof. Fr. Kovačiča, Križniča, dr. Pivka, dr. Reimana, Fr. Bureša, J. Knopa, B. Rotterja, H. Fišera in B. Borka. Številka bo tudi ilustrirana.

Podpirajte Jug. Matice!

Politične vesti.

* Mednarodna akcija za osemurni delavnik. Angleška vlada namerava v kratkem predložiti poslancem predlog, naj bi se s petimi največjimi industrijskimi državami sklenil sporazum o popolni enotnosti osemurnega delavnika.

Dnevna kronika.

— Omalovaževanje meščanskih šol. — Prejeli smo: V naredbi o razvrščanju državnih namočencev in železničarjev po novem zakonu je določeno, da pridejo vsi absolventi meščanskih šol v I. kategorijo poduradnikov, tako da so 4 razredne meščanske šole enakovredni 2 razredni gimnaziji ali realke, dočim je že pokrajinski šolski svet podal pismeno izjavo, da so 4 razredne meščanske šole enakovredne 4 razredni gimnaziji ali realke, kar je tudi samo ob sebi umevno. Po tej krivični uredbi so sedaj vsi uslužbeni potisnjeni za eno kategorijo nazaj, ker bi sicer absolventi 4 razredne šole meščanske morali priti v III. uradniško kategorijo. Da bo tudi širša javnost informirana, kaj so pravzaprav v Srbiji te visoke narodne šole (meščanske) kakor je omenjeno v uradnem listu naj služi sledeče: V Srbiji meščanskih šol v našem smislu (torej take kakršne ima Slovenija) sploh ne poznajo. V Srbiji je šolska obveznost samo 4 leta in to od 8. do 12. življenjskega leta ter imajo samo 4 razredno ljudsko šolo, in sicer brez nadaljnjih oddelkov. Vsak otrok gre torej samo 4 leta v ljudsko šolo, dočim je pri nas v Sloveniji šolska obveznost 8 let, ter imamo 6—8 razredne ljudske šole z nadaljnjimi oddelki. V večjih mestih Srbije imajo tudi 8 razredno šolo (in to je v naredbi označeno »Visoka« narodna ali Gradjanska šola), katerih višje 4 razrede pa obiskujejo učenci prostovoljno; a ta šola se ne sme in ne more na noben način primerjati z našo meščansko šolo. Na ta način bi bile potem pri nas meščanske šole sploh popolnoma brezpomembne, ker bi bil vsak absolvent 8 razredne oziroma 4 razredne ljudske šole z oddelki, ki ustrezajo 8 razredni ljudski šoli, ker je učna snov povsod enaka, enak absolventu višje narodne šole v Srbiji. To bi pomenilo smrtni udarec za naše meščanske šole, na katere smo bili vedno dokaj ponosni. Ta uredba je sicer že izšla v uradnem listu, ni pašla kroz narodno skupščino, ni torej še uveljavljena. — Rotino širšo javnost, posebno merodajne šolske oblasti in vse naše narodne poslance, naj zastavijo ves svoj vpliv, da se naše meščanske šole priznajo kot take, to je enake 4 razredni gimnaziji ali realke. Ni to važno samo za sedanje uslužbenice državnih uprav, ki bi bili hudo prizadeti, je pa še važnejše za bodočo naraščajočo mladino, ki bi se narodni slovenski ponos. Pod nobenim pogojem ne smejo naši poslanci dopustiti, da bi se naše meščanske šole tako ponižale, da bi bile enake srbskim ljudskim (Gradjanskim) šolam.

— Ali hoče Skadar res pod Jugoslavijo? Albansko poslanstvo poroča, da ozirom na vest nekega italijanskega lista, da je šla delegacija meščanov iz Skadra v Beograd in zaprosila, da se Skadar okupira, da so te vesti popolnoma neresnične. Plemenito in viteško skadarsko prebivalstvo, katero se je vedno borilo za svobodo in neodvisnost, brani svobodo svoje domovine in se ne spušča v nobene avanture, katere bi škodovala Albaniji.

— Veliki novi rudniki platina. Londonski listi poročajo, da so našli v Transvalu, severno od Pretorije velike množine platina.

— Mitrov tempelj v Napulju. — »Matine« poroča, da so v Napulju našli tempelj, ki je bil posvečen perzijskemu bogu solca Mitri.

— Kaj pravi Leninova žena? Vdova Nikolaja Lenina je na izrečena ji sožalja izjavila, da je bil njen mož velik nasprotnik spomenikov in kipov, ter jim torej ni potreba zbirati denarja za spomenik.

Dejala je, da bodo njegov spomin veliko bolj častili, ako bodo zidali šole, bolnice, sanatorije, javne knjižnice, kar je v Rusiji najbolj potrebno.

— Skočil iz 45 m višine in ostal živ. Iz Newyorka poročajo, da je neki Rubinski skočil z mosta Queensbord v reko Est. Most je 45 m visoko nad vodo. Rubinskega so izveli iz vode živega in je v osmih dnevih okrevljal. To je prva oseba, vpisana v analih policije, ki ni našla smrti pri tako globokem skoku z mosta.

— Smrtno kazen odpravili bodo na Angleškem. Uvedla se bo namesto nje dosmrtna ječa. Samo za dvojne umore še ostane smrtna kazen. Vlada je tozadevni zakonski načrt predložila zbornici.

— Tudi Rykov zbolel. Iz Moskve poročajo, da je novi predsednik sovjeta ljudskih komisarjev, Leninov naslednik, Rykov obol el in da se pojde zdraviti na Kavkaz. Namestoval ga bo Kamenjev.

— Prvi ženski postanik. Znano je, da je norveška vlada pred nekaj dnevi de iure priznala sovjetsko Rusijo. Dosedaj je bila v Kristijaniji samo ruska trgovska delegacija, katera je bila pod vodstvom gospe Kolontaj. Gospa ostane sedaj kot polnomočna poslanica Rusije na Norveškem. Je to prva žena, ki zavzema samostojno diplomatsko mesto. Prva posledica novega sporazuma je, da je Rusija priznala norveške aspiracije na Spitzbergen.

— Zrakoplov z enim krilom. Fokker, znani holandski konstruktor zrakoplovov, je izdelal letalo z enim velikim krilom, v katerem so kabine in stroji. Ta zrakoplov bo potniški in se bo rabil za promet med Londonom in Holandsko.

— Pozabila na otroka v kavarni. Te dni se je v neki tržaki kavarni dogodil slučaj nenavadne »raztresenosti«. Ko je ob določeni uri gospodarica zapirala kavarno, je opazila pod mizo zavoj, v katerem je bilo zdravo dete. Prišli so karabinerji in odnesli otroka v bolnico. Po dolgem iskanju so mater, neko Androni Gusion, vendar izsledili. Ona pa je izjavila, da je pri odhodu iz kavarne pozabila otroka seboj vzeti. Kakor profesor svoj dežnik.

— Katastrofalni potres na Ekvadoru. Najnovejši radio-brzjavi javljajo iz Newyorka, da je bil 24. febr. močan potres pri mestu Ekvador City in Guayaquilu. Natančnejših poročil ni mogoče dobiti, ker so vse telefonske in brzjave naprave uničene.

— Največji most na svetu. Reuterjev dopisnik poroča iz Sydneja, da se bo pričel tamkaj v kratkem graditi most, ki bo največji na svetu. Že pred leti je bil razpisan natečaj, katerega so se lahko udeležili vsi gradbeniki. Delo je dodeljeno angleški trdnici Dorman, Long in Co., ki ima svoj sedež v Middlesbroughu v Avstraliji. Most bo stal približno 6 milijonov funtov šterlingov, in delo bo trajalo osem let. Za zgrajenje bo potrebno 50.000 ton železa. Most bo dolg trideset angleške milje, višina 170 stopov.

— Peč iz Poljske v Palestino. Iz Radomska je pred kratkim dopotovala družba židov, kateri nameravajo iti peč v Palestino. Družba šteje 100 židov. Na potu jih spremlja 10 vozov, kateri vozijo seboj stvari in živež in kjer potniki lahko spijo. Potovanje bo trajalo več mesecev skozi Rumunijo, Bolgarsko in Jugoslavijo do Carigrada. Bospor bodo prevozili potniki s splavi in pojdejo potem skozi Sirijo in Damask v Jeruzalem.

— Kaj je vse na ulicah velenemesta? Mestni departement za čiščenje ulic v Newyorku poroča, da so našli cestni pometači v prejšnjem letu na ulicah trupla leva, medveda, krokodila, dveh slonov, enega jelena, 5697 konjev, 308 volov, 244.803 mačk, 2564 psov, 375 ovac in 345 koz. Samo tega ne pove, koliko je bilo — ameriških rac.

— Kabel v Donavi. Ministrstvo pošte in brzjave ima namen, radi osiguranja poštne in brzjavnega prometa z Banatom in drugimi severnimi kraji, kakor tudi z Rumunijo, v Donavi pri Kladovu in Prahovu položiti kabel. Da se osigura notranji promet, bodo položeni

kabli pri Smederevu, Obrenovu in Šabcu.

— Planinsko kočjo na Triglavu bo zgradilo italijansko planinsko društvo »Club Alpino Italiano« v Gorici. Tudi na Mojstrovki in v Zadnici namerava zgraditi planinska zavetišča.

— Veličasten spomenik žrtvam potresa na Japonskem. Japonska vlada je sklenila dvigniti lep spomenik žrtvam potresa. Spomenik bo visok 30 metrov, izdelan iz betona in bo predstavljal Budo. V spomeniku bo vzdignjen pepel 30 tisoč žrtev.

— Borza v ječi. Budimpeštanska policija je odkrila v času zadnje panike, ki je nastala vsled padca madžarske krone, neverjetno napravo — borzo v ječi. V mestnih zaporih je bila cela truma prijateljev deviz in valut. Ti so podkupili jetničarje, ki so pustili k aretirancem srečnejše tovariše, s katerimi so delali račune in sklepali kupčije. Škandal je prišel na dan in vsi jetničarji so odpušteni iz službe, ker so izvrševali protizakonita dejanja za zidovi mestnih zaporov.

Gradnja železnice Ormož—Murska Sobota.

Ivanjkovec, 1. marca 1924.

Zemeljska dela pri tej gradbi ovirajo precej letosnja dolga zima, ki je vrhu tega še precej huda. Dobili smo sedaj okoli 30 cm snega, navzlic temu pa se dela povsod izvršijo. Danes okroglo 450 tisoč kub. metrov zemeljskih del, izvršiti pa je treba še okroglo 80 tisoč kub. metr. Za približno 2 meseca bodo zemeljska dela čisto izvršena. Največ dela je še v Ivanjkovcih ter nekaj majega v inundačijskem ozemlju Mure.

Dovršeni je tudi že precej mostov in propustov, tako na Kostanjevici, Ščavnici in Globetki v Ljutomeru. Sploh so vsi objekti izvemši progo med Pavlovci in Žerovinci ter večji most in pa eden propust v inundačijskem ozemlju Mure že gotovi. Gradbo mostov na Muri, Murici in Naklu je prevzela »Splošna stavbna družba« v Mariboru. Delo je v popolnem obratu. Dela se nepretrgoma noč in dan, delavnik in praznik. Je zelo zanimivo in vedno je dovolj obiskovalcev, ki si pridejo naprave ogledat.

Popolnoma gotova je tudi že postaja Kržej, nepričete pa so še postaje Beltinci, Žerovinci, Ivanjkovec in Pavlovci. Dograjenih je šest čuvajnic, položenega je že tudi 6 km normalnega tira, to je 5 km od Ljutomersko-radgonskega železnice do Mure in 1 km od Ormoške postaje do Pušince.

Gradbena sekcija v Ljutomeru se trudi na vse načine delo pospešiti kolikor se le da in mirno lahko rečemo, da gospodje, kateri vodijo posle, store svojo dolžnost v najpopolnejši meri. Vse navedeno se je namreč izvršilo v 13 mesecih.

Ekspropriacija zemljišč je v Ljutomerskem okraju že izvršena, ni pa še izvršena v občinah, ki ležijo v okrajnih glavarstvih Ptuj in Murska Sobota. V Ljutomerskem okraju se je že na račun odkupa zemljišč izplačalo okoli 200.000 D. Ves odkup zemljišč znaša 3 milijone D.

Politični obhod se je izvršil že v ptujskem in Ljutomerskem okrajnem glavarstvu, ni pa še ta izvršen v okrajnem glavarstvu Murska Sobota. Zakaj pokrajinska uprava za Slovenijo (v njenem delokrogu ležijo te komisije) teh ne izvrši, nam ni znano. Pripomnimo tukaj, da bi se po pri nas obstoječih zakonih vse te komisije morale izvršiti, predno se nastavi prva lopata k izvrševanju objekta.

Kakor čujemo, je potrebno, da se celi projekt popolnoma izvrši, še okoli 30 milijonov D kredita. Kakor izvemo, pa je v proračunu za zgradbo novih železnic le 100 milj. Din. Ta svota, ki bi naj zadoševala za vse nove železniške gradbe v državi in ki je bila predlagana z 300 milj. Din., je gotovo veliko premala, da bi odpadlo na našo progo 30 milj. Din. Na poslancih je sedaj, da se dograditev te prepotrebne proge v proračunu absolutno zagotovijo.

Mariborske vesti.

Maribor, 3. marca 1924.

m Smrtna Kosa. Danes v ponedeljek je umrla ga. Kristina Schwarz, vdova po davčnem nadupravitelju. Pogreb se vrši v sredo dne 5. marca ob 15. uri na pokopališču. Na Tezni št. 51 je umrla Neža Jagodič, stara 71 let; v Orožnovi ulici 6, Matilda Fras, hčerka spedijskega uradnika, stara mesec dni; v Lajtersbergu 327 Josip Vergies, krojaški mojster, star 90 let. N. v m. p. — V Gospejni ulici dne 22. febr. umrla Fran Hašelj ni bil delavec, kakor smo 24. febr. pomotoma poročali, ampak kazniški nadpaznik v p.

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 3. marca ob pol 20. uri predava g. prof. Franc Škof o postanku svetovja. Po predavanju bo odborova seja.

m Insolvenca v Mariboru. Trgovski gremij nam piše: Zagrebški »Morgen« je prinesel pred kratkim alarmantno poročilo, da je v Mariboru 60—70 trgovskih tvrdk insolventnih, oziroma da se to števílo insolventov čimprej pričakuje. Ta senzacija se je razširila skoro v vsem tu- in inozemskem časopisju, je povzročila v trgovskem svetu veliko razburjenje in našemu trgovstvu na kreditu in u-gledu ogromno škodovala. Trgovski gremij je storil vse potrebne korake, da kolikor mogoče razjasni tendencioznost in neresničnost te zlobne vesti, med drugim tudi potom inozemskih trgovskih zbor-nic, nima pa zoper take nesramne vesti druge moči, kot apelirati na svoje članstvo, da tak list v vsakem oziru ignorira. To je dolžnost vsakega zavednega trgovca.

m Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru priredi po treh letih zopet enkrat koncert v Ptuj. Prvič je nastopil samo z moškim zborom. Pelj so takrat v gledališču. Za tak zbor pa, s kakoršnim nastopi Matica danes, so gledališki prostori veliko premajhni. Dne 9. marca se vrši Matični koncert v veliki dvorani društvenega doma. Pele se bodo težke pa tudi krasne narodne pesmi, tako da vsak obiskovalec najde na koncertu, kar je iskal.

m Glasbena Matica. Moški zbor ima nočoj, v ponedeljek pevsko vajo. Vsi!

m Dar Dijaški kuhinji. G. primarij dr. Mirko Černič je podaril Dijaški kuhinji v Mariboru 193.50 D. ki jih je prejel kot član izpraševalne komisije za usmiljenke. Priručna hvala!

m Tedenski izkaz o zdravstvenih boleznih v mestnem okolju mariborskem od 24. febr. do 1. marca. Skratinka ostane 5.

m Maskeradni ples L. slovenskega sportnega kluba Maribor v Narodnem domu v tork zvečer dne 4. marca t. l. bode nudil konjenemu občinstvu prijetno in veselo zabavo. — Je to zadnja pred-pustna prireditel in vsakdo kolega ve-seli, da prebije nekaj prijetnih uric sku-paj z znanci in prijatelji, je s tem dana prilika, da poseti navedeno maskeradno prireditel. — Za dobro in točno postrež-bo je preskrbljeno. Kontrola mask. — Ker posebnih vabil ne razpošiljamo, va-bimo s tem k mnogobrojni udeležbi. — Odbor.

m Otašave za praški velesedem. Češkoslovaška vlada je za obisk sponila-janskega velesedema znanje goste opo-velja obveznost vizuma. Zadržuje pred-pisana izkaznica, na podlagi katere lah-ko zunanji obiskovalci od 9.—30. marca biva-jo v Češkoslovaški.

m Maskarado priredi tudi letos Sokol-sko društvo v Studenih pri Mariboru na pustni tork dne 4. marca t. l. z za-četkom ob 8. uri zvečer. Kdor je bil na maskerada prejšnja leta, nas gotovo poseti tudi letos in pripelje seboj tudi svoje znance. Torej na svidenje, prija-telji društva, od blizu in daleč.

m Učni tečaj za damsko in moško krojenje. Vpisovanje zadnji dan v pon-edeljek 3. marca v hotel »Merano« v Ma-riboru.

m Maskarada ISSK Maribor v Narod-nem domu na pustni tork obeta postati zelo zabavna. Zanimanje za prireditel je veliko. Ljudskoletna prireditel v Götzovi dvorani je bila v vsakem oziru prvovrstna in si odbor prizadeva letos v Narodnem domu enako vrisoriti. — Kontrola mask bo tudi sedaj stroga in je s tem zagotovljen tudi moralni uspeh. Sportu prijaznemu in zabavnelnemu

občinstvu priporočamo na pustni tork obisk maskerade v Narodnem domu.

m Interestentom za velesedem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitima-cije za praški velesedem in naročne kar-te za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena sam-o za ČSR.

m Dobro našel. Neki natakarič je bi-lo iz njene omare okrađenih 15 novčanic po sto dinarjev. Tatu se zasleduje.

m Tatvina. F. Š. čevljiarski vajenec, je v gostilni Pod mostom št. 24 ukradel srajco, vredno 200 kron, ter jo prodal ne-ki osebi za 20 kron. Bil je radi tatvine že večkrat kaznovan.

m Vlóm. Dne 3. marca je bil v Fran-kopnovi ulici izvršen v neki hiši na dvorišču vlom, pri čemur sta bil odne-šeni 2 vreči, v katerih je bilo večje šte-vilo svinjskih krač, 15 kg slanin, 15 pa-rov klobas in 6 suhih jezikov, v skupni vrednosti 5300 K. Storilec je pri begu, ko ga je stražnik zagledal, zgubil svoj klobuk in suknjo. Pojavil se je pa zopet v Stritarjevi ulici, kjer je pa stražniku zo-pet pobegnil. Lopova zasledujejo.

m Tatvine. V soboto je bilo izvršenih več žepnih tatvin in je bil aretiran radi istega delikta neki Jakob K., rojen leta 1886, pristojen na Hrvaško. Zmanjkala je neki osebi denarnica temno-rdečkaste barve, katero je pa popoldne našla neka oseba prazno v veži. Dognalo se je, da je Jakob K. njo ukradel. — Lah Apoloni-ja na Radvanjski ulici 34 je prijavi-la policiji, da ji je neki L. Bogomir ukradel več oblek v vrednosti 2000 D. Bogomir L. je bil aretiran in predan sodišču.

m Zastrupljenje. 2. tm. ob pol petih zjutraj se je zastrupil pri gospej Kaja v Dajnčevi ulici 8, v baraki uslužbeni 26-letni delavec Ivan Peklar, ker je nepre-vidno užival iz brezgovnih koščic na-pravljeno olje. — Peklar je bil prepeljan v mestno bolnico.

m Nezgoda. Na zledenelih stopnicah pri železnici je te dni padel vinski trgo-vac H. Voller tako nesrečno, da se je močno poškodoval na glavi in so ga mo-rali prepeljati v bolnico.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 3. marca. Dijaška akade-mija, izven.

Torek, 4. marca ob 17. uri »Lumpacij-vagabunda«, zadnjič v sezoni.

Sreda, 5. marca »Čarostrelec«, ab. D.

Četrtek, 6. marca: »2 X 2 = je 5«.

Abon. A. (Premijera.)

—□—

I. Mariborski bioskop. Danes do incl. srede se predvaja krasna drama »Miss Boryll«. V glavni vlogi Lya Mara.

Film.

»Lumpacij-vagabunda«. Jutri v tork, 4. marca, se vprizori popoldne ob 17. uri zadnjič v sezoni Nestroyeva čarobna burka »Lumpacij-vagabunda«. Za to pred-stavo veljajo znižane cene.

Kultura in umetnost

WEBER - ČAROSTRELEC.

Romantična opera v treh dejanjih. Naključje je hotelo, da se je istočasno, ko se pripravljamo na Smetanovo slav-je, proizvajalo prvič na našem maribor-skem slovenskem odru delo, ki je največ-jeja pomena za razvoj te umetnostne oblike tudi pri drugih narodih. Opera ima svojo zibel v Italiji; tamkaj je doži-vela tudi svoj prvi razmah. V prvotno dramatiško zamišljeni umetniški obliki je začel časoma prevladovati muzikal-ni, predvsem melodiški element, ki je komeno povzročil propadanje te umetni-ske tvorbe. Javljala se je zahteva refor-me. Treba je bilo, postaviti spet dramati-ski del na dominujoče mesto. Gluckova tozadavna stremjenja so se le s težavo uveljavljala, kajti italijanski upliv je bil še premočen. Obvladoval je ves te-danji kulturni svet. Vsak narod je smatral svoj jezik za nesposobnega v uporabo v glasbenih delih, osobito pa v opernih skladbah. Izjemo so delali le Francozi, ki so se že vedno borili zoper italijanske uplive. Ko se je nacijska ideja začela čedalje bolj širiti pri poedi-

nih narodih, je tudi prišel domači jezik do zmiraj večje veljave tudi v naši umet-nostni obliki. Weberjev Čarostrelec po-meni nekak začetek in prvi krepki raz-mah v nastavitvi nemške nacijske operne, katero smer je velikopotezno na-daljeval R. Wagner v svoji muzikalni drami. Pod neposrednim uplivom Wag-nerja so nastale Smetanove opere, v ka-terih je tako mojstersko izražen nacijski element češke glasbe. Od Čaro-streleca vodi torej nepretrgata razvojna linija tja do Smetanove Prodane ne-veste. Alkoravno je Weberjeva opera že dosegla častljivo starost 100 let, kaže vendar še danes dokaj življenske moči. Uprav v tem je dokaz njene umetniške vrednosti. V obliki je še zasnovana po vzoru številnih oper, tj. deli se v arije, duete, tercete, instrumentalne oddelke, recitative in zборе. V tem se torej bi-stveno razlikuje od današnje proste deklamatoriške oblike v muzikalnih dra-mah. V tej stari obliki se pa nahaja nov, oživljajoč duh, ki črpa svojo tvor-beno moč iz narodne duše. Pridruži se mu še duhovita in sveža orkestracija, ter spretna karakterizacija posameznih glavnih vlog. V pevskem oziru se še uveljavljajo načela sarega bel canto-petja, in to je za naše današnje pevce, ki nima-jo za seboj stroge italijanske šole, kate-ro zahteva ta slog, precejšnja težkoča. Izvršitev pevskih nalog pa je v tem slu-čaju podpirala spretna, da vzorna pre-stava Funkova; čisto niti zapazili ni-smo, da imamo pred seboj prevod.

In sedaj k predstavi sami! Overtura je bila prav spretno odigrana; le ko bi bil tisti lep in značilen nastop rogov koj v začetku bolj siguren, bi bil seveda ce-lotni uspeh veličastnejši. Kvaliteta po-dinij instrumentalistov je pač različna in se javlja čisto nepopolno na takih kočljivih mestih. Zbor, katerega smo imeli pred seboj koj v početku prvega dejanja, pa nas je toplot zelo razveselil. Rešil je zadovoljivo svoj težki muzikal-ni del, ter se je prav spretno uveljavil tudi v igri. Posebno omeniti je scena, ko se deklece rogajo nerodnemu Maksu. Manjše difference, ki so se pozneje par-krat javile glede ujemanja s taktirko dirigentovo, tega ugodnega početnega uti-sa niso mogle izbrisati. Glavno vlogo Maksa je podal g. Skrivanič. Njegov simpatičen organ je zmogel lepe kantile-ne, ki je uprav v srednji legi prišla do veljave. Pevce poje z lahkoto, ter nam je tudi v igri ugajal. Agata ga. Mitrovič-ve je bila dobra kreacija. Njen glas je po naravi bolj ustvarjen za dramska, kakor za liriska mesta. Arijo v 2. delu, ter kavotino v 3. dejanju je zapela s ta-kim iskrenim in resnim čustvovanjem, da se ji je občinstvo odzvalo s posebnim aplavzom. Gdč. Vladimirova je bila v vlogi Anice zelo simpatična prikazen. Njen nastop je siguren in naraven. Igra z lahkoto. Glas sicer ni velik, pa v vseh legah enakomerno izšolan. Uprav v tej vlogi je imela priliko, pokazati svojo pevsko kulturo. Tudi tremoliranje, ki nas je čisto že motilo, ni bilo tokrat v tej meri opazati. Nežnočutno je zapela arijo v drugem in romanco v tretjem de-ljanju. Popolen muzikalni užitek sta mu-dili Agata in Anica v ansambl-točkah, v njunem duetu in tercetu (z g. Skrivani-čem) v drugem dejanju. G. Staglar je bil v vlogi Gašparja prav dober. V ma-ski srečno pogoden, v igri temperamen-ten in premišljen, je bil nekako domnu-joča prikazen. Gotovo njegova najbolj-ša dosedanja vloga. Glas, v nižini sicer manj voluminozen, ima vendar ono po-trebno prožnost, da je mogel pevec svoj težavni part izvršiti kar najbolj mogoče zadovoljivo. Tudi v vlogi puščavnika je bil dostojen. Obe vlogi, plemiča Otokar-ja in kmeta Kilijana, je ugodno absol-viral g. Urvalek. Predstavniki ostalih vlog (Samijel — g. Tepavec, Kuno — g. Govejov in družica gdč. Lubcova) so se držali dobro. Orkestralni del je bil kakor vedno vestno in spretno nastudiran. — Efektivna in v barvenem oziru zanimivej-ša mesta so prišla pod večjo in tempera-mentno roko g. ravnatelja Mitroviča do polne veljave. Režija g. Urvalca je do-kazala mnogo okusa ter pozornost na malenkosti, katerih je v tem delu v izo-bilju. Inszenacija je bila slikovita, ko-stumj primerni, svetlobni efekti na pra-vem mestu in smikanju se daruje že vočja pažnja. Velik trud g. opernega

ravnatelja Mitroviča zaznamuje spet lep uspeh in toplo odobravanje, čisto ob od-prti sceni, je dokaz, da je uprizaritev tu-di dosegla toplo priznanje občinstva. — Gledališče je bilo nabito polno.

H. D.

V ponedeljek zvečer vsi na akademijo srednješolcev!

Objave.

Filatelisti. Vsak četrtek ob 20. uri se-stanek v gostilni Novosel, Rotovški trg št. 8.

Športna maskarada. Ena od naj-lepših pustnih veselic bo gotovo maske-rada, katero priredi I. Slov. šport. klub »Maribor«, dne 4. marca t. l. v prostorih Narodnega doma. Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te veselice, ker je eventualni dobiček namenjen povzdi-gi slovenskega športa.

Š Plesni odsek Izobraževalnega dru-štva privatnih nastavitelcev v Mariboru priredi dne 8. marca t. l. v Gambri-novi dvorani zaključni plesni venček, na ka-terega se vljudno vabijo vsi člani in njih sorodniki. Začetek ob 20. uri, konec zju-traj. — Vodstvo sekcije.

Š Sokolska maskarada. Vsi dobavitelji kateri nimajo še poravnanih računov za dobavljeno blago ali drugih tirjavstev naj pošljejo račune na Trgovsko banko še v tekočem tednu ker se bode sicer smatralo, da je znesek računa podarjen v prid sok. društva.

Š Pustno vrvenje. Kakor že poročano, priredi na pustni tork t. j. 4. tm. ob 20. uri v Götzovi dvorani športni klub Ra-pid maskarado. Ker vlada veliko zani-manje za prireditel, se sporoča, da se mize ne morejo rezervirati. Vhod mask ob 1/21. uri. Kdor ni dobil vabila, naj oprost in si ga naj nabavi v trgovini Höfer, Šolska ulica 2, kjer se bodo do torka opoldne ob 12. uri prodajale vstop-nice incl. nočni davek po 20 Din. — Vstopnice pri večerni blagajni od 19. ure stanejo 25 din.

Š Prikrejevalni tečaj v Mariboru. — Zadruga krojačev in sorodnih obratov v Mariboru naznanja, da se bo vršil pri-krojevalni tečaj od državno nastavlje-nega strokovnjaka iz Ljubljane. Člani zadruga, ki se hočejo tega tečaja za go-spode in dame udeležiti, se naj javijo pri načelniku do 15. marca t. l.

Š Vstopnice za športno maskarado na pustni tork v Narodnem domu se do-be v predprodaji v trgovini g. Baloha na Grajskem trgu in v trgovini g. Fr. Ma-jerja na Glavnem trgu. Priporočamo posebno onint, ki pridejo v maskah, da si preskrbe vstopnice že v predprodaji. Cena 20 D z veseljenim in diparskim davkom vred.

Naše morje.

Akcija »Jadranske straže«. V Zagreb je dospel generalni tajnik »Jadranske straže« (in urednik ravnotako imeno-va-nega lista) dr. S. Alfirovič, da bi vzbudil čim večjo akcijo za »Jadransko stražo« in njene cilje. Naloga »Jadranske stra-že« je, kakor znano — propaganda za na-še morje, in v prvi vrsti za njegovo ob-rambo pred nenasitnim tujcem. »Ja-dranski straži« se je posrečilo razširiti v kratkem času svojo akcijo po celi dr-žavi, posebno v krajih, kjer je neved-nost o morju največja (Vojvodina, Srbi-ja, Makedonija). Pred kratkim se je o-smoval tudi v Zagrebu glavni odbor »Ja-dranske straže«, h kateremu so pristopili najuglednejši meščani različnih pokli-cev, političnih strank, ver, itd. To je lep znak o enotnem poznavanju važnega vprašanja — obrambe našega morja.

BREZ VIZUMA LAHKO POTUJETE V PRAGO

o priliki »Praškega velesedma« od 16. do 23. marca 1924. Potniška legitimacija nadomestila istega. Pojasnila daje Češkoslovaški konzulat, Ljubljana. Alo-ma Compagn, Ljubljana. 482 2-1

Mala oznanila.

Nekaj za vse
Knjiga „BABILONSKA UGAN-
A“. Dobi se v vseh knjigarnah.
486

Knjiga olja Sunja, Hrvatska,
Išče samostojnega
starejšega neoženjenega
delavca, ki zna pražiti v hi-
draulčno stikalnico. Isti je
lahko mlinar. Oskrba v hiši.
Nastop takoj. Ponudbe z
zahtevo plače je poslati na
zgornji naslov. 434 3-3

Katerist starejši neoženjen s
celo oskrbo, ki zna opravljati
s polnojarmenikom in se ra-
zume tudi v brušenju žag in
rezanju trdega lesa se sprej-
me. Nastop takoj. Ponudbe z
zahtevo plače je poslati na
Tomo Jagust, Sunja, Hrvatska.
493 3-3

Prvevrstno telečje meso se
bo prodajalo na Glavnem trgu,
kg po D 22,50 Uršič. 481

Štedilnik in otročja postelja
železna lakirana na prodaj.
Gospoka ul. 23, v trgovini.
480

Šivalni stroj, omare, stolice,
mize, kuhinjska kredenca, pi-
salna miza, kompletna spal-
nica na prodaj. Vprašate: Ro-
tovžki trg 8. I. nadst. levo.
484

Trgovina z mešaním blagom
na prodaj avventuelao da v na-
jem. Ponudbe na oglašni za-
vod Sašnik, Maribor, Gospo-
ska ul. 36. 479

Popravilo čevljev brez izjeme
raker tudi vsa narečila po
meri sprejema čevljarstva de-
lavnica R. Monjač, Jurčičeva
ul. 9. Cene zmerno! Postrež-
ba točna! 349

**Conjenemu občinstvu, po-
sebno primorskim roja-
kom, naznanjam**, da sem
prevzel krojaško delavnico
Ivana Sušteriča v Mariboru.
Pod mostom 1. Postrežba
točna in solidna. Cene zmerno.
A. Jug, krojaški mojster.
437

Razpošiljam po poljubnih mo-
delih po meri, najmodernejše
in vsakovrstne krojne vzorce
(muštre) za dame in gospode.
Knafež Alojzij, strokovni ne-
telj za krojaštvo, Ljubljana,
Križevniška ul. 2/1. 432 4-3

Maske nepozabite se fotografi-
rati. Atoleje bo na 1. in 4.
marca do 9. ure zvečer odprt.
Foto Vlačić, Gospoka ulica
št. 23. 426 3-3

Mali pestranski zaslužek
išče poštni uradnik, v najbolj-
ših letih, upokojen povodom
redukcije. Zadovoljuje se z
malim dohodkom. Ponudbe na
uredništvo „Tabora“ pod „Re-
duciran“. 2-2

Polenovke, dobro
kisló zelje
lečo
grah
444 5-2

najfinejšo banatsko moko
se dobi po najnižji ceni
pri

IVAN SIRK
Glavni trg.

**Podpirajte so-
kolski tisk!**

**P
U
H**
in 2414
perje
po niskih cenah vedno v
zalogi pri trdki
K. Worsche, Maribor
Gospoka ulica 10

**Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.**

Hotel „KOSOVO“

priredi v torek, 4. marca

prosto domačo zabavo in po-
jedino prekajenih reberc, kranj-
skih klobas in ocvrtih miši!

Iz prijaznosti poje znani kvartet
in pevsko društvo „JADRAN“.

K obilni udeležbi vabi

gostilničarka.

485

POZOR! POZOR!

DALMATINSKA KLET

Barvarska ulica 3, zopet stalno odprta.

Zaprta je bila nekaj časa radi bolezni. Do-
bi se pristno dalmatinsko črno in belo vino. 478

SMREKOVE STORŽE

ježice, orehe, jabolke, fižol in druge deželne
pridelke kupuje Goban družba z o. z. Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta št. 85. 3-1

E 273/23

3

Dražbeni oklic.

Dne 5. marca 1924 popoldne ob pol 3. uri
prodalo se bo na javni sodni dražbi v Mariboru,
Tattenbachova ulica št. 1 jeden glasovir in kom-
pletna kavarniška oprava.

K dražbanju začelo se bo pozivati še le pol
ure po navedenem času, med tem pa se te predmete
lahko ogleda. 459

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. XI.,
dne 18. februarja 1924.

Podpirajte slovenske tvrdke!

D. S. Merežkovski:
Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(59)

— Ali veš, kam pojdem? — je dodal,
hoteč navrniti pogovor v drugo smer.

— Najbrž nazaj v krčmo.

— Ne, ne v krčmo — na zoprnejšo me-
sto, v Dionizov hram. Tempelj je bil že
za časa blaženega Konstantina zavožen
v gručščem. Jutri pa ga po ukazu Julija-
na zopet odpro. Ponudil sem se, da ga
posnažim. Vem, da si pognibljami dušo in
služim večni ogenj. Pa me je navzlic tem-
ni zapeljalo. Ker sem nag, besopet in
sestradan. Še lastna vnukinja mi ne da
podpora! Glej, kaj mi je bilo sojeno do-
živeti!

— Pusti me, Grifon, do grla sem te si-
la, ne — in glej, da izgineš! Ne pokaži
se pijan pred mano!

Vargla mu je nekoliko drobiža in ja-
drno zajezdila rdečkastega, poludivjega
hrškega žrebca. Sedeč krepko na njego-
vem hrbtu, je zapokala z bičem in izno-
va poletela v hipodrom.

Grifon je zrl za njo, omaknil z jezi-
kom in dejal ponosno:

— Z lastnimi rokami sem jo vzredil!
Krepko, naga jahatino telo
je kar bleščalo na jutranjem solncu in
razkuštrani rdeči lasje so imeli enaki
blesek kot žrebčeve grive.

— Hej, Zotik, — je zavpil Grifon sta-
remu sužnju, ki je pobiral konjski gnoj
v pleteno košaro, — ali pojdeš z mano,
greva čistit Dionizov tempelj. Ti si v ta-
keli opravihi mojster. Tri obole zasu-
žiš. — Dobro, pa grem, — je odvrnil Zo-
tik, — naj le še zažgem svetilko pred
boginjo.

Bila je to Hipona, boginja konjačev,
konjskih hlevov, in gnoja. Grobo iztesa-

na iz lesa, zakajena in grda, podobna
staremu panju, je visela v vlažni, temni
vdolbini zida. Suženj Zotik, ki je zrasel
med konji, jo je častil kot svetnico, pre-
daval pred njo solze in zaljšal njene ma-
torne, črne noge s svežimi vijolčami,
verujoč, da bo ozdravila njegovo bolezn
in ga varovala v življenju in smrti.

Grifon in Zotik sta stopila na Kon-
stantinov forum — okrogli trg z dvojno
vrsto stebrov in s triumfalnim vrati.
Sredi trga je stal na mramornatem pod-
nožju ogromen porfirni stebel, visok čez
stodvajset laktov; na vrhu je bil po-
stavljen bronasti Apolonov kip, znane-
nito Fidijevo delo, ki so ga prinesli iz
nekega frigijskega mesta. Staremu po-
ganskemu bogu Solneca je manjkala gla-
va; na njeno mesto so na barbarsko neo-
kusen način postavili glavo krščanskega
carja Konstantina; okoli čela mu je ble-
stel venec iz zlatih žarkov, dočim se je
desnica oklepala žezla, levica pa je sti-
skala državno jabolko. Na podnožju
Kolosa je stala majhna krščanska kape-
la, nekdanji Paladij. Še nedavno — za
Konstancijevega vladanja — se je vršila
v nji božja služba. Kristjani so pravili
takole: V bronastem Apolonovem životu
in sicer prav v samih prsih Solnečnega
boga leži talisman, košček svetega križa,
ki ga je sv. Helena prinesla iz Jeruzale-
ma. Zavoljo tega je prostor posvečen. —
Cesar Julijan pa je dal kapelico zapreti.

Zotik in Grifon sta zavila v ozko,
dolgo ulico, ki je peljala naravnost h
kalkedonskim stopnicam blizu Gavane.
Mnoge stavbe so šele gradili, druge pa
so prezidavali, ker so bile na željo ute-
meljitelja mesta, Konstantina, postav-
ljene s takšno naglico, da so se začele po-
dirati. Spodaj je vrvelo poulično občin-
stvo; pred trgovinami so se zbirale gru-
če kupcev, sužnjev in nosačev in kočije

so drdralo živahno semintja. Zgoraj, na
lesenih zidarskih gredah, so udarjala
kladiva, škripali hodi in ostre žage so
cvile po trdem belem kamnu; delavci
so dvigali na vrveh ogromna hrva ali
štirioglate plošče prokonezijskega mra-
morja, ki je veselo bleščal na solne; po-
vsod se je širil zapah po vlagi in ne-
posušenemu apnu, ki se je belilo po zido-
vih. Na glave se je trosil drobčan bel
prah; tu in tam so izmed jarko bleščočih,
komaj pobeljenih zidov sinili na dnu o-
zkih ulic kakor obnebeje snji, nasme-
ljani valovi Propontide, ki so zibali be-
lim labudom podobne jadnice.

Grifon je mimogrede prislusnil raz-
govoru dveh delavcev, ki sta bila od gla-
ve do nog poškopljena z alabastrovo
brozgo, katero sta mešala v velikem ka-
bliču.

— Zakaj si sprejel galilejsko vero? —
je vpraševal eden.

— Presodi sam, — je odvrnil njegov
tovariš — kristjani nimajo le dveh, tem-
več petkrat več praznikov. Nihče ne ma-
ra biti samemu sebi sovražnik. Tudi tebi
svetujem enako. S kristjani zlezeš na ko-
nja.

Na križišču so gruč občinstva pri-
tisnile Grifona in Zotika k zidu. Sredi
ulice se je nagneto toliko kočij, da ni
mogel mimo ne s konjem ne pešice; ljud-
je so se prepirali, vpili, pokali z biči in
poganjali konje. Dvajset parov močnih
volov je pribogibalo glave pod jarmom
in vlečlo ogromen voz s težkimi kame-
nimi, mlinjskim kamnom podobnimi ko-
lesi. Na vozu je ležal jaspisov stebel. U-
lična tla so se kar zibala pod težo koles.

— Kam vozite? — je vprašal Grifon.
— Iz bazilike sv. Pavla v tempelj bo-
ginje Here. Kristjani so stebel ukradli;
zdaj ga vozimo na njegovo prejšnje me-
sto.

Grifon se je ozrl na nesnažno steno,
ki so ga ob njo pritiskali; poganski pato-
glavci so narisali z ogljem bogokletno
karikaturu: na križ pribitega človeka z
oslovsko glavo.

Grifon je pljunil od nevolje.

Blizu živahnega trga sta opazila na
zidu Julijanovo sliko; nosil je vsa zna-
menja cesarske oblasti. Iz oblakov se je
spuščal k njemu krilati bog Hermes. Sli-
ka je bila tako nova, da se niti barye ni-
so utegnile posušiti.

Po rimski postavi se je moral vsak
mimogredeč občan pokloniti pred sliko
božanskega Avgusta.

Tržni nadzornik — agoranom — je
pravkar ustavil stanko, ki je šla mimo
s košaro repe in zelja.

— Jaz se ne klanjam bogovom — je
plakala starka. — Že moj oče in mati sta
bila kristjana.

— Ni se ti treba pokloniti bogu, tem-
več cesarju — je odvrnil nadzornik.

— Tukaj je cesar naslikan z bogom
vred. Kako naj se posebej poklonim ce-
sarju?

— Kaj mi je mar! Zaukazano je —
pokloni se! Tudi če se pokloniš bogu,
ti zavoljo tega ne bo odpadla glava.

Grifon je prijel Zotika in ga vlekel
proč.

— Vražja iznajdba! — je mrmral
starec. — Ali se pokloniš prokletemu
Hermesu, ali pa te obtožijo zbog razža-
ljenja veličanstva. Ne moreš ne ven ne
noter. O-ho-ho, antikristovi časi! Satan
prinaša najstrašnejša preganjanja. Sa-
mo pogledaš, pa zagrešiš. Kadar se
spomnim nate, Zotik, me zgrabi zavist:
mirno živiš pri svoji gnojevi boginji
Hiponi in kaj ti je mar za ves vihravi
svet!..

(Dalje prih.)